

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE
2024-09-17 Dnr 2024/01006-2

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av promemorian: Genomförande av direktivet om en provisorisk EU-resehandling

(Ert dnr: Ju2024/01431)

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Vårt uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt. Hos Kommerskollegium finns även Sverige Solvit-center som hjälper företag och privatpersoner att ta tillvara sin rätt till fri rörlighet på EU:s inre marknad.

I den remitterade promemorian lämnas ett antal författningsförslag i syfte att genomföra EU-direktiv 2019/997 om provisoriska EU-resehandlingar. EU-medborgare har rätt att söka hjälp vid varje medlemsstats ambassad eller konsulat om EU-medborgarens eget land saknar sådan diplomatisk representation i ett land utanför EU (tredjeland). Då kan en provisorisk EU-resehandling utfärdas för en enkel resa så att EU-medborgaren kan resa hem. Behov finns nu av nya EU-regler eftersom den nuvarande, i viss mån föråldrade, utformningen av den provisoriska resehandlingen inte håller tillräckligt hög säkerhet och ger ett otillräckligt skydd mot bedrägerier och förfalskningar. Detta har bland annat lett till att provisoriska resehandlingar inte alltid accepteras i tredjeländer. Alltså behöver den aktuella resehandlingen moderniseras och uppfylla högre krav på säkerhet än vad som gäller i dagsläget.

Några kommentarer angående tidsfrister

Utifrån vår roll som Sveriges Solvit-center vill vi särskilt kommentera förslaget utifrån de tidsfrister som i direktiv och den nu föreslagna förordningen reglerar tidsfrister för bland annat samråd mellan den bistående medlemsstaten och medborgarskapsmedlemsstaten, respektive tidsfristen för utfärdande av den provisoriska resehandlingen.

Vi välkomnar särskilt att det i promemorian lämnas förslag som tydliggör skillnaden mellan ”motiverade fall” och ”särskilda skäl” i de undantagssituationer som kan medges från tidsfristen. Vi vill i det sammanhanget påpeka att Solvit-nätverket med viss regelbundenhet mottar klagomål från EU-medborgare och deras familjemedlemmar om att de upplever svårigheter i samband med nödvändiga kontakter med den ambassad som är behörig att bistå dem i sina ärenden.

De klagomål som Solvit hanterar handlar om att komma i kontakt med både den egna ambassaden och i förekommande fall den aktör som ambassaden har avtal med, dvs. den som agerar på uppdrag av ambassaden och träder i dess ställe. Det har även handlat om svårigheter att fysiskt behöva ta sig till specifika ambassader som inte har möjlighet att bistå med online-baserade förfaranden.

Tillgänglighetsproblemen gäller i förhållande till flera medlemsländers konsulära verksamheter och de administrativa svårigheterna som Solvit uppmärksammat har främst aktualiserats i viseringsärenden för familjemedlemmar till EU och EES-medborgare. Det bedöms dock som sannolikt att det även för ärenden om EU-resehandlingar kan uppstå oklarheter kring vems ansvaret är när serviceskyldigheten hos en ambassad eller ett konsulat ifrågasätts. Exempel på detta är orimligt långa handläggningstider för behandling av en ansökan om provisorisk EU-resehandling.

Kommerskollegium har inte i övrigt några kommentarer angående förslagen i den remitterade promemorian och avslutningsvis bedömer vi att förslagen inte aktualiserar EU:s anmälningsprocedurer för varor och tjänster, som Kommerskollegium administrerar.¹

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck i närvaro av utredarna Charlotte von Mentzer, Martin Söderman och Ralph Eliasson, föredragande.

Agnès Courades Allebeck

Ralph Eliasson

¹ Det avser EU-direktiven 2015/1535 (anmälningsdirektivet) och tjänstedirektivet 2006/123.